



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1820/2017
13.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужилаца: АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Славица Марјановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Влада Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради дискриминације, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2837/2016 од 29.03.2017. године, у седници одржаној 13.12.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2837/2016 од 29.03.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П1 84/15 од 14.09.2016. године, ставом првим изреке, утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије 05. број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су обезбеђена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље), повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу пребивалишта ратних војних резервиста на територији свих осталих општина које нису наведене у Закључку Владе РС од 17.01.2008. године, а тиме и тужиоцима АА, ББ и ВВ, као учесницима рата 1999. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима, на име накнаде нематеријалне штете због дискриминације, због претрпљених душевних болова услед повреде права личности и повреде начела једнаких права и обавеза плати по 50.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, док је одбијен, као неоснован, захтев тужилаца за исплату нематеријалне штете по основу дискриминације за већи износ од признатог до тражених од по 80.000,00 динара, односно за по 30.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев

тужилаца којим су тражили да се тужена обавезе да им отклони као последицу дискриминације материјалну штету исплатом дуга по Закључку Владе Републике Србије 05. број 401-161/2008 од 17.01.2008. године од по 256.999,00 динара са законском затезном каматом од 18.01.2008. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 38.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2837/2016 од 29.03.2017. године, одбијене су, као неосноване, жалбе тужилаца и првостепена пресуда потврђена у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је укинута у ставовима првом, другом и четвртом изреке и у тим деловима предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужиоци су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неке од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због које се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована правноснажна одлука у делу који се ревизијом побија, тужиоци су били учесници у рату током 1999. године. Влада Републике Србије је 17.01.2008. године донела Закључак којим је прихваћена информација о потреби обезбеђења средстава остварених у поступку приватизације за исплату помоћи неразвијеним општинама, да се део средстава остварених у поступку приватизације 2007. године од 2.000.000,00 динара пренесе у шест месечних рата почев од јануара 2008. године на посебне рачуне неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, као и да право на добијање новчане помоћи стиче сваки ратни војни резервиста из наведених општина који достави правноснажну пресуду донету на основу одрицања од тужбеног захтева пред надлежним судовима против Републике Србије, а ради исплате накнаде, као и писмену изјаву да нема даљих потраживања по том основу према Републици Србији. Тужиоци тужбом у овој правној ствари траже да се утврди да су дискриминисани у односу на остале учеснике рата, те да имају право на накнаду штете по основу учињене дискриминације. На основу изведених доказа је утврђено да тужиоцу ВВ за време боравка на ратишту нису

исплаћиване дневнице и да није водио поступак ради њихове наплате, а да је тужиоцу ББ вршена исплата неких накнада и то за боравак у рату за 8 сати дневно, те да није водио спор ради наплате неисплаћених дневница.

Постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), нижестепени судови су ценили на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције о људским правима, те да из садржине Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе РС од 17.08.2008. године произилази да је финансијска помоћ која је уплаћена на посебан рачун седам општина наведених у Споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним инвалидима и војним резервистима који су учествовали у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године, односно да иста не представља социјалну помоћ угроженима.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да тужбени захтев тужилаца за исплату накнаде материјалне штете у висини износа која је исплаћена војним резервистима Топличког округа, по Закључку Владе РС од 17.01.2008. године од по 256.999,00 динара није основан јер је наступила застарелост потраживања, у смислу члана 376. Закона о облигационим односима.

Према закључку Врховног касационог суда од 14.11.2017. године, тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, потраживање ради накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, као и да рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације, почиње да тече од момента доношења Закључка Владе РС од 17.01.2008. године.

Одредбом члана 376. став 1. ЗОО, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала (став 2.).

Сагласно изнетом, како потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. ЗОО, то је по оцени Врховног касационог суда правилна одлука нижестепених судова у одбијајућем делу тужбеног захтева за накнаду материјалне штете од по 256.999,00 динара. Наиме, правилно су судови оценили истакнути приговор застарелости, односно да је протекао објективни рок од 5 година од дана када је по Закључку Владе РС од 17.01.2008. године ратним војним резервистима Топличког округа признато право на новчану накнаду у смислу члана 5. Закључка, те да су тужиоци тужбе поднели 27.05.20015. године, након што је протекао застарни рок прописан чланом 376. став 2. ЗОО.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да су тужиоци потраживање на име накнаде материјалне штете засновали на одредбама Закона о забрани дискриминације који је прописао поступак заштите од дискриминације, те да се почетак рока за подношење захтева за отклањање последица дискриминације има рачунати од дана утврђења да је дискриминација извршена. Наиме, нижестепени судови су постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), правилно ценили на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције о људским правима. Потраживање ради накнаде штете застарела у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, док рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације, почиње да тече од момента доношења Закључка Владе РС од 17.01.2008. године.

На основу изнетог, применом члана 414 став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић